

N:o 2.

Af Grefve Posse, Knut: Angående förhöjning af samt ändrade föreskrifter rörande anslaget: Till understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, som företrädesvis afse att minska frostländigheten.

Vid hvarje större vattenafledningsföretag för beredande af odling af sankta marker, skall man i allmänhet finna, att denna mark består af dels till odling af säd tjenlig, dels sådan som ej genast dertill kan användas, dels sådan, som är till odling af skog passande och slutligen sådan, som antagligen aldrig kan till någon nytta blifva använd och att sålunda nästan hvarje dylikt större afdikningsföretag blifver behäftadt med betydliga kostnader, som för den enskilde, som företager det, äro afskräckande, under det att dock en stor fördel beredes orten och landet i sin helhet, genom att dessa sumpiga marker blifva torrlagda, hvarföre också staten, sedan lång tid tillbaka, funnit med sin fördel förenligt, att genom anslag utan återbetalningsskyldighet understödja och framkalla dylika arbeten; men i samma mån som staten genom större lån för beredande af sådana odlingsföretag, som afse tjenlig jords beredande till åker, befordrar torrläggning af dylika vattensjuka marker, uppstår också större behof af statens understöd för de mindre dugliga markernas torrläggning och som utan sådant understöd utan återbetalningsskyldighet förhindrar torrläggningen och odlingen af de dugliga medelst lån.

Till stöd för det nu gjorda påståendet, att i dylika torrläggningar ingår betydligt med otjenlig mark, ber jag att härhos få bifoga ett sammandrag af de undersökningar, som statens Landtbruksingeniör

Herr C. A. Myrin på Kronobergs läns hushållningssällskaps bekostnad har uppgjort för åtskilliga vattenafledningsföretag inom Kronobergs län, men, ehuru åtskilliga af dessa äro flera år gamla, dock icke föranledt till något utförande, på grund af de vilkor, som nu gälla för så väl statens understöd af dylika arbeten, vare sig genom anslag eller lån. Af denna bilaga framgår, att genom torrläggning skulle vinnas 118,135 qv.-ref duglig mark tjenlig till odling, men att icke mindre än 119,609 qv.-ref finnas inom denna afdikningsplan, som icke äro dugliga till odling.

Då jag hyser det hoppet att vinna bifall till min nu förut gjorda motion om förändrade vilkor för statens understöd medelst lån för utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar till beredande af odlingsföretag samt detta anslags höjande, anser jag det äfven vara min pligt att påkalla Riksdagens uppmärksamhet på nödvändigheten att höja anslaget för *understödjande utan återbetalningsskyldighet af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, som företrädesvis afse att minska frostländigheten*, och hvarförutan det förstnämnda anslaget medelst lån, på sätt jag nu sökt att visa, sannolikt ej kommer att uppfylla sitt ändamål. Med glädje och tacksamhet finner jag af Kongl. Maj:ts nu afgifna proposition om statsverkets tillstånd och behof, att Kongl. Maj:t redan påaktat det stora behofvet af detta anslags förhöjande, men för min del, helst statsverkets tillstånd synes kunna medgifva det, anser jag mig skyldig att föreslå detsamma förhöjande till 250,000 kronor, på det dessa nu omnämnda 2:ne anslag må komma att fortfarande stå i någorlunda förhållande till hvarandra såsom de hittills gjort och som säkerligen erfarenheten kommer att visa det de fortfarande behöfva att göra, åtminstone så länge ej lånebehofven tagit större utsträckning än för närvarande afsetts.

Hittills har i allmänhet, efter de upplysningar som jag erhållit, det sålunda tillgått, att vid ett större vattenafledningsföretag, der man visat att oduglig mark äfven ingått i afdikningsplanen, en viss del af kostnadssumman, och som enligt Riksdagens föreskrift ej finge öfverstiga $\frac{1}{3}$ af densamma, lemnats som anslag utan återbetalningsskyldighet, hvilket till en betydligare del behöft att användas inom Norrland, och för resten lemnats större eller mindre del af den öfriga kostnaden såsom lån. Genom min nu omnämnda motion om förändrade vilkor för dylika låns bekommande är afsedt, att dessa borde lemnas icke allenast för kostnaden i och för afdikningen, utan äfven för hela odlingskostnaden i öfrigt. Härigenom kan ej lämpligen vidare en viss del af hela kostnaden för vattenafledningsföretaget läggas till grund

för beräkning af hvad man skulle anse erforderligt för den odugliga markens torrläggning, hvarföre jag får äran föreslå, att vid kostnadsförslags uppgörande det bör åligga sökandena att låta visa hvad den erforderliga torrläggningen af den till sädesodling *icke dugliga* marken kostar, samt att derefter $\frac{3}{4}$ af hela kostnaden för en sådan torrläggning måtte, såsom understöd utan återbetalningsskyldighet, blifva lemnadt. Enligt min öfvertygelse kommer ett sådant understöd, efter denna grund lemnadt, blifva mera rättvist och mera motsvarande ändamålet, än det sätt hvarpå det nu ofta lärer utgå, och man måste alltid ihågkomma att $\frac{1}{4}$ af denna kostnad dock drabbar den, som söker anslaget, utan att man i allmänhet kan säga, det han i någon betydligare mån har någon mera bestämd nytta af arbetet i sin helhet, än hvad orten i öfrigt i allmänhet vinner, eller minskad frostländighet. Säkerligen kommer man att inom Norrland med lika begärlighet efter detta, om de förändrade villkoren för *låns* erhållande, jag haft äran föreslå, af Riksdagen antagas, söka erhålla del af dessa som i det öfriga Sverige och sålunda dessa olika understöd komma att omfattas lika allmänt inom hela landet, hvarföre jag ock tror, att rubriken af det nu ifrågavarande anslaget utan återbetalningsskyldighet borde närmare bestämmas enligt det härmed bestämda ändamålet, eller att understödja utan återbetalningsskyldighet för sädesodling oduglig marks erforderliga afdikning till minskande af frostländigheten; men härom vågar jag ej att göra något yrkande.

På grund af hvad jag nu haft äran anföra, får jag härmedelst hemställa:

det Riksdagen ville besluta, att till understödjande medelst anslag utan återbetalningsskyldighet af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, som företrädesvis afse att minska frostländigheten, öka det nuvarande anslaget med 170,000 kronor eller från 80,000 till 250,000 kronor årligen, med ytterligare tillagdt vilkor för den som äskar del af detta anslag: att visa särskildt upprättadt förslag å kostnaden för den erforderliga torrläggningen af den till odling af sädesväxter icke dugliga marken, samt att $\frac{3}{4}$ af den härför belöpande kostnaden må lemnas såsom anslag utan återbetalningsskyldighet.

Om remiss af denna motion till Stats-Utskottet får jag vördsammast anhålla.

Stockholm den 21 Januari 1882.

Knut Posse.

Uppgift på större vattenskadade marker inom *Kronobergs* län för hvilka uppgjord, dels på länets Kongl. hushållningssällskaps och dels på jordegarnes äro sammandragne från äldre landtmäterikartor och torde således arealerna, då anbefaller, kommer att tillämpas, något förändras. Uti kostnadsberäkningen tydligt höja kostnadssummorna.

Albo härad.

Sänkning af *Enerйда, Wirestadnäs, Garanshult, Wirestad, Deger, Låkan* och
Steningen-sjöarna.....
Tagle, Wissle och *Björnamy*.....

Konga härad.

Rottne- och Lessebo-åarnes reglering.....

Norrvidinge härad.

Borrsjöns tappning.....
Hang-, Kyrk- och Gunnarstorp-sjöarnes sänkning.....

Sunnerbo härad

Wrå socken, afdikningsplan.....
Traheryds socken, afdikningsplan.....
Hulie-sjöns sänkning.....
Kåtåns reglering.....

Uppvidinge härad

Dädesjö sockne-afdikningsplan för
men som ungefär $\frac{1}{3}$ återstår att undersöka, så har icke något kostnads-
förslag ännu blifvit uppgjort.

Summa

undersökning och afdikningsplan blifvit af undertecknad, under de senare åren, egen bekostnad; men hvilka arbeten ännu icke blifvit utförda. Plankartorna den laga undersökning, som Kongl. Maj:ts nådiga Förordning af 20 Juni 1879 ingår icke utlösen af befintliga vattenverk, hvilken dock kommer att ganska be-

Åker, kärr, mader och odlingsbara mossar.		Mossar och myrar, som böra utdikas för fredande mot frost och för skogsodling.		Sjöbotten som vinnes till äng eller betesmark.		Summa qvadrat-ref.		Kostnadsförslagets slutsumma i kronor.	
13,219	—	3,645	86	3,980	28	20,845	14	74,000	—
13,242	40	14,341	60	—	—	27,584	—	55,000	—
3,834	40	1,258	80	500	80	5,594	—	21,000	—
1,806	05	613	60	448	—	2,867	65	26,400	—
986	—	2,605	—	—	—	3,591	—	6,600	—
41,520	40	65,687	40	4,289	70	111,497	50	518,500	—
26,792	—	20,984	—	914	—	48,690	—	86,000	—
1,671	63	—	—	795	92	2,467	55	16,800	—
9,095	60	5,160	—	—	—	14,255	60	34,300	—
5,968	40	5,313	60	—	—	11,282	—	—	—
118,135	88	119,609	86	10,928	70	248,674	44	838,600	—

Wexiö i December 1881.

C. A. Myrin.

Statens landbruksingenjör.